

Elinkeinojen toimenpiteet hallitun antibioottikäytön edistämiseksi

ELT Vera Talvitie

Tuotantoeläinten erikoiseläinlääkäri

Sikavan asiantuntija-eläinlääkäri

Eläinten terveys ETT ry

- Valtakunnallisesti toimiva yhdistys
- Perustettu 1994 – ennen Suomen liittymistä EU:hun
- Suomalaisten meijereiden, liha-alan yritysten ja munapakkaamoiden ylläpitämä yhdistys.
- Tehtävänä
 - Tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
 - Eläinaineksen ja rehujen tuonnin tautiriskien hallinta
- Hallinnoi nautojen- ja sikojen terveydenhuoltojärjestelmiä
- Koordinoi kansallista siipikarjaterveydenhuoltoa

VASTUUKI-hanke

Vastuullisuutta ja kilpailukykyä
ruokaketjuun eläintuotannon
laatu järjestelmistä

Hanke-aika 1.9.2024-31.8.2027

Maa- ja metsätalousministeriö

VASTUUKI-hanke

TP1. Eläintuotannon kestävyys näkyväksi laatujärjestelmien avulla

- Nasevan ja Sikavan profiilin nosto
- Selvitys siipikarjatuotannon laatujärjestelmästä
- Nautojen hyvinvoinnin uskottava todentaminen

TP2. Eläinten hyvinvointi- ja terveystiedon todentaminen ja hyödyntäminen

- Eläinlääkäreiden toimittaja-arviointien kehittäminen
- Nasevan ja Sikavan rajapintojen kehittäminen
- Eläintuotannon vastuullisuus – koulutus tuottajille ja eläinlääkäreille

TP3. Tautiriskien hallinta ja niihin varautuminen

- Eläintautikriiseihin varautumisen kehittäminen nauta-, sika- ja siipikarjasektorilla
- Tuotannollisesti merkittävien tautien riskienhallinta
- Eläintautivarautumisen koulutus ja viestintä eläinlääkäreille ja tuottajille

Maa- ja metsätalousministeriö

Elinkeinolla merkittävä rooli siinä, että lääkkeiden käyttötarve olisi mahdollisimman vähäinen

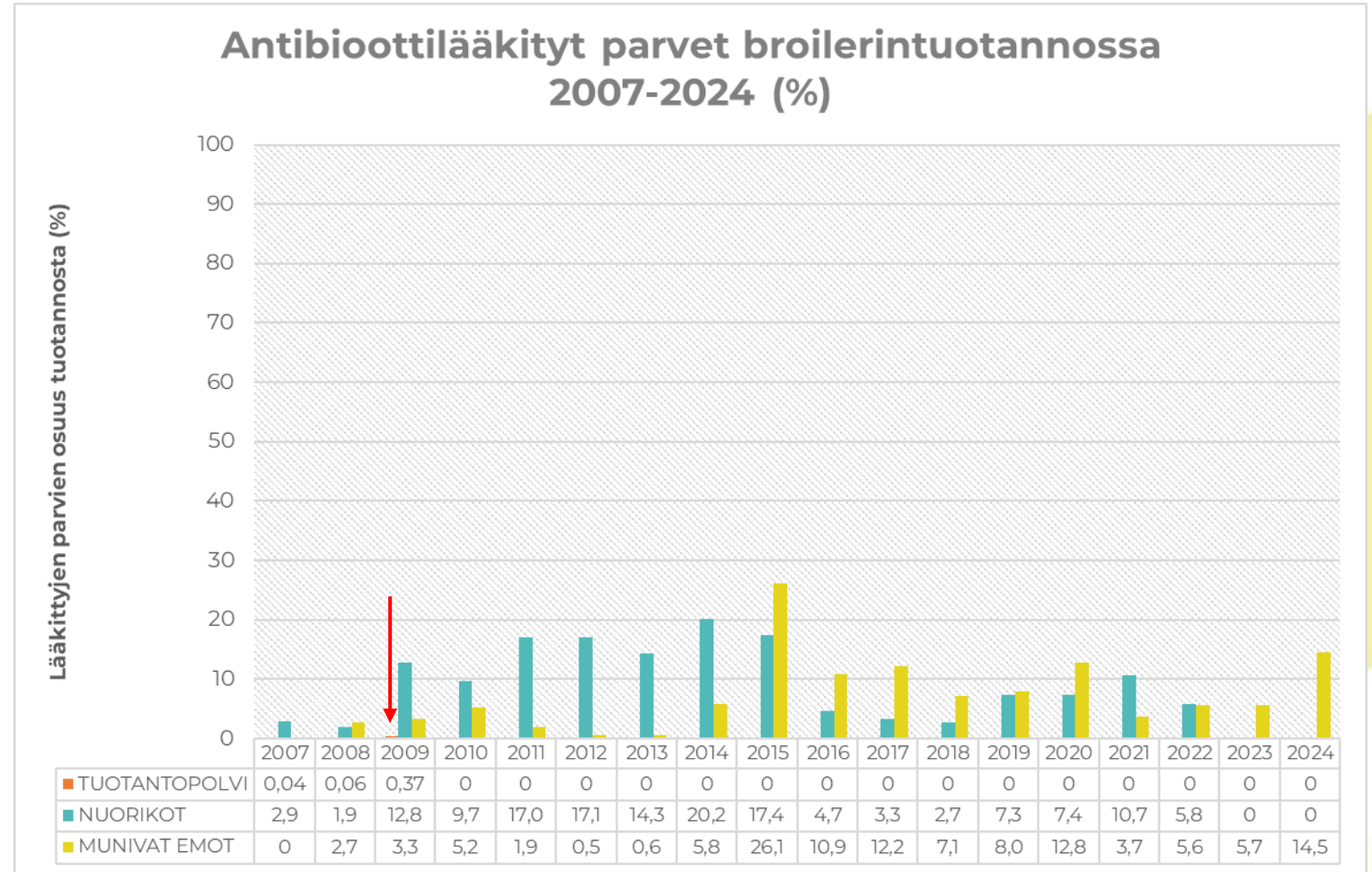
- ETT:n jäsenyritysten yhteisiä tavoitteita ja toimia
 - Lisäohjeita jalostusaineksen maahan tuontiin liittyen –maahan ei tulisi uusia tauteja/lisää tartuntoja
 - Tautisuojaus ohjeet, tautien vastustaminen/vastustusohjelmat
 - Terveystenhuolto
- ETT tavoittaa hyvin tuottajat ja eläinlääkärit, ohjeet -viestintäkanava
- Eläinlääkärien koulutusta (siipikarja, nauta, sika)
- Sikava ja Naseva rekisterit ja siipikarjan antibioottikäytön seuranta

Tartuntojen ennaltaehkäisy –elinkeino ohjeistaa/edellyttää

- Tuottajan ammattitaito ja sen jatkuva kehittäminen
- Optimaaliset olosuhteet (iso merkitys varsinkin siipikarja puolella)
- Tehokas tautisuojaus
- Sovitut rokotukset
- Noudatetaan mikrobilääkkeiden käyttösuosituksia eläinten tärkeimpiin tulehdus- ja tartuntatauteihin (Ruokavirasto)
 - Taudinaiheuttajan määrittäminen
 - Antibioottiherkkyysmäärittäminen
 - muutamia poikkeuksia

Kun asiaan kiinnitetään huomiota ja mitataan -kehitystä tapahtuu

- Antibioottien käyttötiedon keruu
 - Lihasiipikarja vuodesta 2007
 - Kananmunantuotanto vuodesta 2018

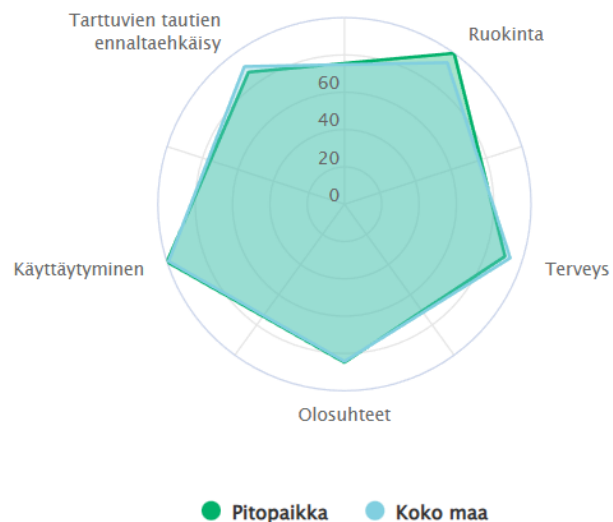
Broilerintuotanto n. 4000 parvea/vuosi

Terveydenhuollolla iso merkitys antibioottien käyttötarpeeseen

- Suunnitelmallinen terveydenhuolto edistää eläinterveyttä
 - Nasevan terveydenhuoltokäynti kerran vuodessa
 - Tilannekatsauksia ja Biocheck- tautisuojausten arviointikäynnit
 - Sikavan terveydenhuoltokäynnit tehdään vähintään 12 (8) viikon välein
 - Terveydenhuoltosuunnitelma ja Biocheck tautisuoja-käynti kerran vuodessa.
 - Tilannekatsauksia tehdään isommille tiloille 2-6 vko välein.
 - Terveydenhuoltotyö ei ole vain lääkkeiden myyntiä
 - Terveydenhuoltosuunnitelmassa resistenssiseuranta /muistutuksia
- Tautien ehkäisy ja tautiriskien hallinta vähentävät antibioottien käyttötarvetta
- Tarttuvien tautien oireiden havaitseminen varhaisessa vaiheessa on osa tautivarautumista

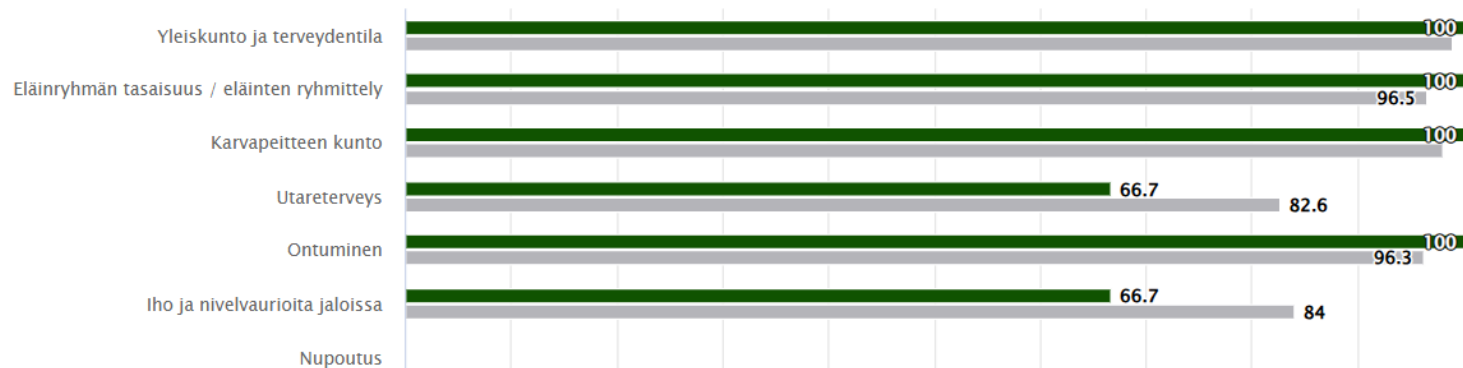
Tuotantosuunta
Viimeisin vuosikatsaus

Maidontuotanto
07.08.2025

	Pitopaikka	Koko maa
☐ Ruokinta	100	93.8
☒ Terveys	90.5	93.4
☐ Olosuhteet	84.8	84.3
☐ Käyttätyminen	100	99.1
☐ Tarttuvien tautien ennaltaehkäisy	87.5	91.2

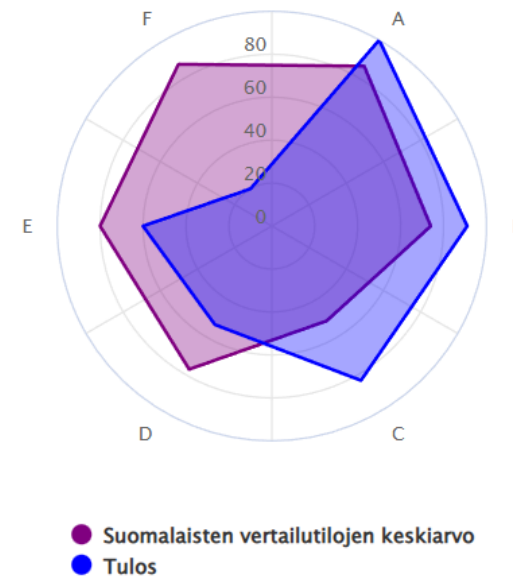
Terveys

Biocheck- tautisuojausarviointi ja tautisuojaohjeet

- Taudeilta suojautuminen on tehokas antibioottisäästö
- Biocheck-arviointi paljastaa vahvuudet ja kehityskohteet

Ulkoisen tautisuojaus		
Osio	Tulos	Suomalaisten vertailutilojen keskiarvo
A Eläinten ja sperman osto	100%	86%
B Eläinkuljetukset sekä lannan ja raatojen poisvienti	91%	74%
C Rehu ja juomavesi sekä tarvikkeiden hankinta	83%	51%
D Henkilökunta ja kävijät	53%	77%
E Haittaeläintorjunta	60%	80%
F Tilan sijainti ja ympäristö	20%	87%
Kokonaistulos	76%	76%

Kriittisten antibioottien käyttökielto

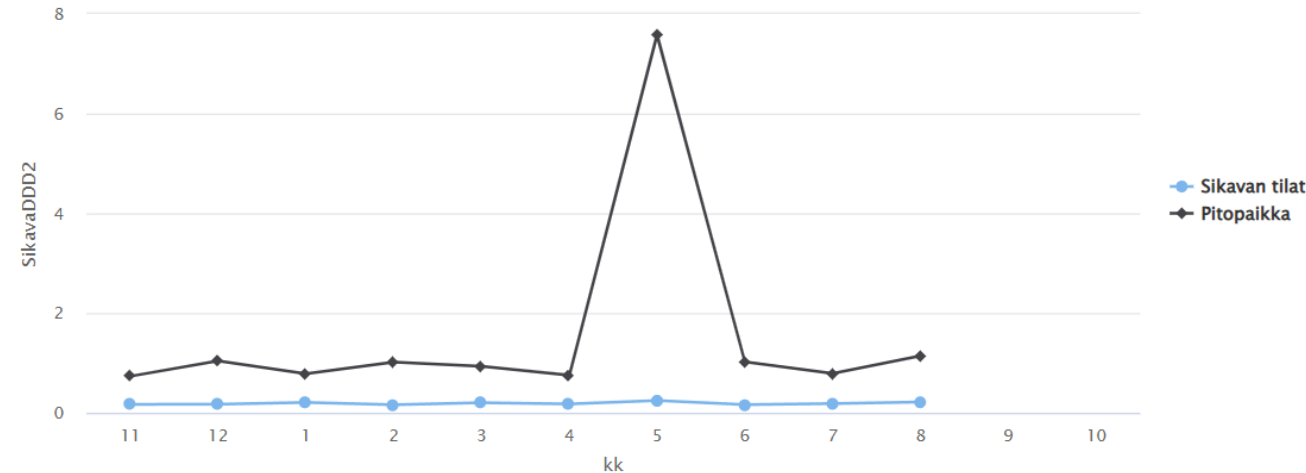
- Elinkeinon asettama reservilääkkeiden käyttökielto sioilla 2019 (kansallinen taso) ja tuotantosiipikarjalla 2018
 - **Siat ja siipikarja:** Fluorokinolonit ja kolmannen polven kefalosporiinit
 - **Siipikarja** lisäksi: Kolistiini ja uudet laajakirjoiset ja hitaasti elimistöstä poistuvat makrolidit, neljännen polven kefaolosporiinit

Reservilääkkeiksi luokiteltuja antibiootteja pidetään antibioottiresistenssin muodostumisen kannalta ongelmallisina ja ne tulisi varata ihmisten vaikeiden tulehdustilojen hoitoon.

Nasevan ja Sikavan antibioottikäytön kuvaajat osoittavat trendin ja mahdollistavat vertailun muihin tiloihin

Antibioottien käyttömäärä (päiväannoksien määrä / kk / eläin)

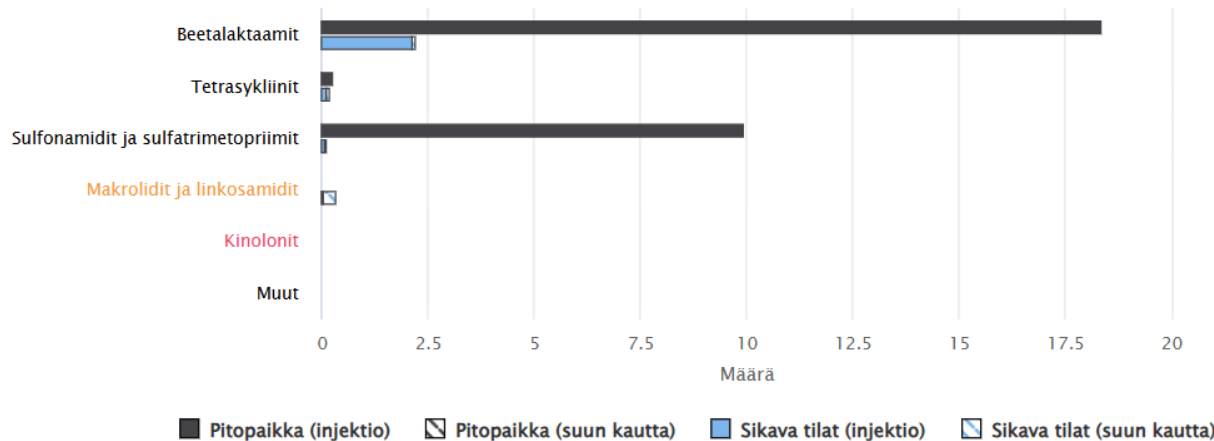
01.11.2024 – 31.10.2025

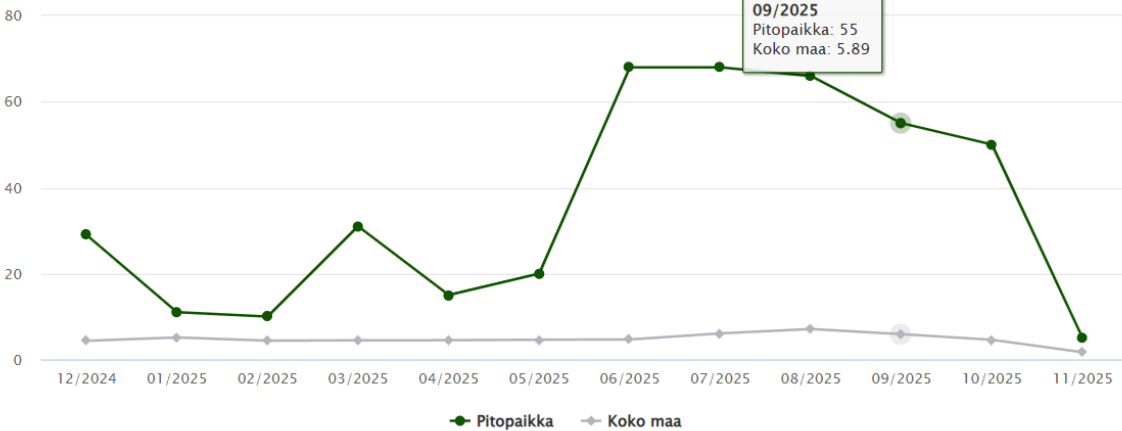
Antibioottien käytön jakautuminen lääkeriittämättä

(laskennallisten päiväannoksien määrä / 6 kk / eläin)

12/2024 – 05/2025

Antibioottien käyttö kuukausittain

09/2025
Pitopaikka: 55
Koko maa: 5.89

	12/24	01/25	02/25	03/25	04/25	05/25	06/25	07/25	08/25	09/25	10/25	11/25
Keskieläinmäärä	278	275	277	274	277	280	286	286	288	287	288	283
AB hoidettu eläimiä	6	2	1	4	3	3	8	9	10	7	7	1
Hoidettujen eläinten % osuus	2.16	0.73	0.36	1.46	1.08	1.07	2.8	3.15	3.47	2.44	2.43	0.35
AB päiväannoksia	29	11	10	31	15	20	68	68	66	55	50	5
AB päiväannoksia/eläin	0.1	0.04	0.04	0.11	0.05	0.07	0.24	0.24	0.23	0.19	0.17	0.02

Tautisuojaukseen liittyviä ohjeita

Käytä oikein kaksinkertaista tautisulkua

Periaate

Tautisulku suojaa eläimiäsi tartunnoilta vain, kun kaikki – niin tilanväki kuin muutkin kävijät – käyttävät sitä aina asianmukaisesti.

**Pysäytä luvattomat
kävijät jo ulko-ovella!**

ÄLÄ TUO ELÄINTAUTEJA MATKATULIAISINA!

Ulkomaan matkustusohjeet päivitetty 23.1.2025

ET1

SPELREGLER FÖR GÅRDSBESÖK

ingsplats

GÅRDEN

REGLER FÖR GÅRDSBESÖK

Markera tydligt den parkeringsplats där besökaren kan lämna sin bil.
En bör ligga en bit bort från dina egna tillfartsrutter och
sionsbyggnader.

med besökaren om att han/hon m

Karanteenia koske

1. Tuoja ilmoitt
2. Lisäksi eläinl

Karanteenia koskevat va...

1. Tuoja ilmoittaa ETT:lle karanteenissa ja hyväksymässä karanteenitilan eläinten oma terveydenhuoltoeläinlääkäri.
2. Lisäksi eläinlääkäri käy tarkastamassa eläinten kliinisen terveyden. ainakin kerran (suositus: nauta- ja sikakaranteenit ensimmäisen viikon aikana). Tuoja on aina velvollinen tarkastamaan tuodut eläimet. Eläinlääkäri voi auttaa tuojaa tuontiasian kirittämisessä.

ETT
SIKAVA

23.9.2020

Epidemiologinen yksikkö sikatilalla

Epidemiologisella yksiköllä tarkoitetaan eläintilan erillistä osaa tai osastoa. Toiminnan ja rakenteiden tulee tällaisissa epidemiologissa yksiköissä olla sellaisia, ettei tartunta pääse leviämään osastosta tai osastoon.

Eläinten terveys ETT:n ohjeet eläinnäyttelytoimintaan 2025

6.5.2025

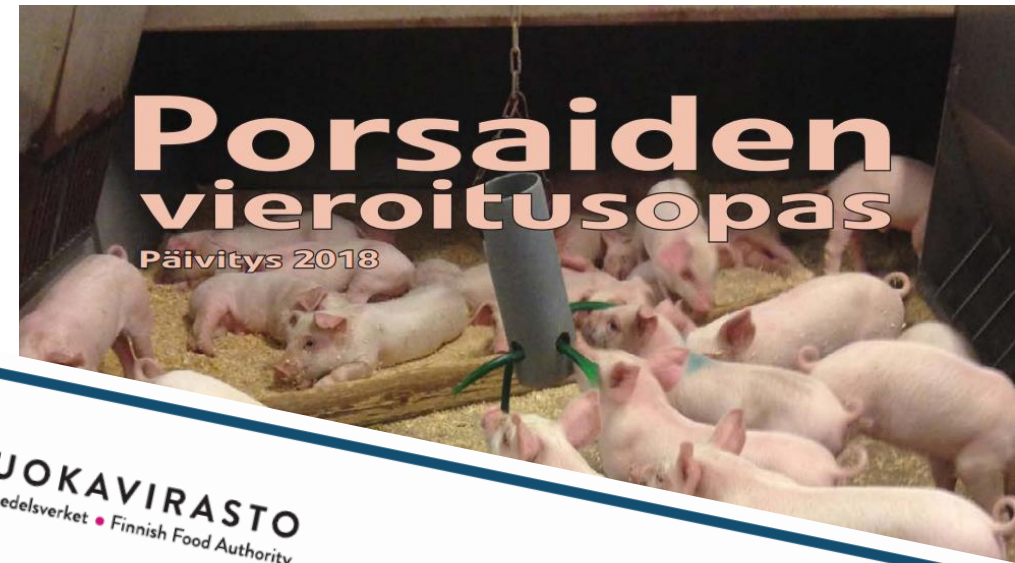
Eläinterveys

Eläinterveydet [Linkki Ruokaviraston eläinten terveys-sivulle](#)

ETT:n hyvän käytännön oppaat

HALLITTU LÄÄKKEIDEN KÄYTTÖ SIKATILALLA

Sikojen hyvinvoinnin edistäminen tiedonvälityshankkeena
tuottama opas sikojen terveydestä ja eläinten lääkkeiden käytöstä

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Salmonellasaneeraus nauta- ja sikatiloilla

– ohjeita eläintalustoimikäareille

ETT
Eläinten terveys ETT ry

SIIPIKARJAN LÄÄKITYSOPAS

LÄÄKKEIDEN HALLITTU KÄYTTÖ SIIPIKARJALLA

KIITOS!

